

Yttrande över Remiss av Betänkande "Framtidens järnvägsunderhåll", SOU 2020:18, ert dnr I2020/01030/TP

Luleå tekniska universitet har av Infrastrukturdepartementet anmodats att lämna synpunkter på Remiss av Betänkande "Framtidens järnvägsunderhåll", SOU 2020:18.

Sammanfattning

Universitetet är positiv till utredarens förslag men anser att förslaget saknar en skrivning som berör implementering av underhållsstrategier för det framtida järnvägsunderhållet. En sådan skrivning skulle göra utredarens förslag tydligare.

Luleå tekniska universitet tillstyrker utredarens förslag. Universitetet föreslår även att ett tillägg görs ang implementering av underhållsstrategier för det framtida järnvägsunderhållet. Universitetet ser ett sådant tillägg som en del av kapitel 8.7 "Mobilisering i järnvägsbranschen".

Rapporten Framtidens järnvägsunderhåll är ett värdefullt material då den lyfter upp flera frågor och utmaningar direkt och indirekt relaterade till underhållspraxis inom den svenska järnvägssektorn och mer specifikt relaterat till Trafikverkets verksamhet. Dessa utmaningar återspeglar behov bland järnvägsbranschens intressenter i Sverige. Föreslagna lösningar och förändringar i organisationer och åtgärder för att övervaka utförandet av underhåll kommer att öka effektiviteten och underhållsstyrningen. Universitetet välkomnar betänkandets förslag om digitalisering och användningen av digitalteknik för att förbättra underhållsstrategin i framtiden.

Trafikverket och andra aktörer bör dock anslå ökade resurser för digital omvandling av underhållsprocessen/underhållssystemet. Det skulle möjliggöra tillämpning av ny och framväxande teknik som skapar transparens. På så sätt ökar förutsättningarna för att i tid kunna korrigera åtgärder och även minimera risker i transporter.

Universitetet ser även ett behov av en teknologisk färdplan för underhållsprocessen.

Färdplan för implementering av underhållsteknologier (Maintenance Technology Implementation Roadmap)

En färdplan för underhållsteknik skulle identifiera bästa tillgängliga teknologier och bästa tillgängliga lösningar avseende affärsmässig kontext och dess inverkan på den dagliga driften samt skapa en långsiktig livscykelhantering av infrastruktur och andra tillgångar.

En sådan färdplan baseras på digitalisering, artificiell intelligens, maskininlärning, industriell Internet of Things, Big Data mm. Information om tillgångens status överförs i realtid och kan även förutsäga återstående livslängd och eventuella riskscenarios. Därigenom möjliggörs ett långsiktigt, pålitligt, robust och hållbart system för järnvägsunderhåll.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Birgitta Bergvall-Kåreborn. Beredande handläggare har varit Soy Lundqvist, Analys&Beredning.

Soy Lundqvist
Soy.Lundqvist@ltu.se

Beslut ang remiss av Betänkande SOU 2020:18 Framtidens järnvägsunderhåll

Föredragande
Peder Rönnbäck

Rektor beslutar

att Luleå tekniska universitet avger yttrande över Remiss av Betänkande "Framtidens järnvägsunderhåll", SOU 2020:18, I2020/01030/TP, i enlighet med bilaga.

Ärendet i korthet

Luleå tekniska universitet har av Infrastrukturdepartementet anmodats att lämna synpunkter på Remiss av Betänkande "Framtidens järnvägsunderhåll", SOU 2020:18.

Sammanfattningsvis föreslår utredaren ett antal olika åtgärdsområden för att möjliggöra ett mer produktivt och förebyggande underhåll anpassat till förutsättningarna:

- bättre kunskap om och kontroll på tillståndet i järnvägsanläggningen, dess utveckling och effekt av åtgärder
- rätt tider i anläggningen för underhållsarbeten
- affärsformer med rätt drivkrafter
- utvecklad konkurrens på leverantörsmarknaden
- lärande, utveckling och innovation, bl a genom viss underhållsverksamhet samt
- mobilisering i järnvägsbranschen för att klara utmaningarna, bland bl a den akuta situationen vad gäller kompetensförsörjning.

I universitetets beredning av ärendet och i arbetet med universitetets yttrande har forskningscentret Järnvägstekniskt Centrum (JVTC) vid Luleå tekniska universitet, i samverkan med berörda forskningsavdelningar, deltagit. Beredande handläggare har Soy Lundqvist, Analys & Beredning, varit.

Expedieras till

Registrator, Infrastrukturdepartementet, Veronika Jägare, Uday Kumar, Jan Lundberg, Soy Lundqvist